

Politie Groningen
afd. Inlichtingendienst
No. 482 ZEER GEHEIM.
22 April 1919.

R A P P O R T .

Omtrent het communisme in Delfzijl wordt het navolgende gerapporteerd:
Te Delfzijl woont zekere EGBERT WAGENBORG, oud 53 jaar, cargadoor, scheepsbevrachter en reeder. Hij is voor Delfzijl een persoon van beteekenis, iemand met veel ondernemingsgeest, die voor Delfzijl veel doet. Hij was vroeger tjalkschipper en heeft zich langzamerhand opgewerkt. Voor den oorlog en ook in de eerste tijden van den oorlog had hij een geregelde stoombootdienst van Delfzijl op Emden. Ook heeft hij gedurende het badseizoen een geregelde stoombootdienst onderhouden van Groningen via Zoutkamp op Schiermonnikoog. Op politiek gebied behoort hij tot de communisten. Onder zijn invloed was zijn zoon Piet dienstweigeraar en heeft deze daarvoor een half jaar gevangenisstraf ondergaan. Hij is voorstander van het vrije huwelijk en vegetariër. Zijn dochter leeft in concubinaat met zekeren Jan NIESTERN, die vroeger met zijn broer te Delfzijl een scheeps werf had. Deze werf is verkocht aan een Duitscher, genaamd HEMSOTH, reeder, vroeger wonende te Dortmund. Hij moet deze werf gekocht hebben, omdat de toestanden in Duitschland onzeker zijn. Jan NIESTERN is nog deelhebber in deze zaak. Op deze werf is werkzaam als klerk Jan STERRINGA, geboren te Schoterland 25 Februari 1870, wonende te Farnsum, eveneens een communist. STERRINGA die vroeger in Amerika is geweest, was voorheen werkzaam op het kantoor van E. WAGENBORG. Ofschoon HEMSOTH doorgaat voor iemand, die beslist anti-bolsjewiek is, is het toch eigenaardig, dat hij veel omgaat met personen als WAGENBORG en STERRINGA.

WAGENBORG reist veel naar Duitschland, ook thans moet hij zich daar bevinden met zijn zoon en een zekeren de VRIES, een schipper, voor den aankoop van een boot. Hij zou het plan hebben, om wederom een regelmatig dienst van Delfzijl op Emden te openen. Als reden, dat hij nu reeds ongeveer 3 weken in Duitschland is, werd opgegeven de omstandigheid, dat hij geen olie voor de bedoelde ~~motorboot~~ ~~motorboot~~ motorboot kan verkrijgen.

Over het algemeen staat WAGENBORG bij de ingezetenen van Delfzijl gunstig bekend en ziet men in hem niet iemand, die aan revolutie en geweldpleging zal meedoen.

Toch mag niet uit het oog worden verloren, dat WAGENBORG, gezien zijn politieke overtuiging, een bijzondere rol zou kunnen vervullen, speciaal in verband met zijn reizen en zijn groote bekendheid in Duitschland. Het is niet kunnen blijken, dat in Delfzijl een geheim communistisch comité bestaat, hetwelk zorgt voor een geregelde koeriersdienst tusschen de Nederlandsche en buitenlandsche communisten, maar men mag niet uit het oog verliezen, dat genoemde WAGENBORG, die in het bezit is van een buitenlandsch paspoort en bovendien toegang heeft tot de haven van Delfzijl en alle daar komende schepen bezoekt, zeer zeker in de gelegenheid is, om alle mogelijke berichten over de grens te brengen. Het bovenstaande is niets dan een veronderstelling, zekerheid daaromtrent bestaat niet en zal ook moeilijk zijn te verkrijgen.

De vraag, of verstandhouding met buitenlandsche bolsjewieken in de omgeving van Delfzijl mogelijk is, kan ook overigens niet ontkenkend worden beantwoord. Het is zeer wel mogelijk, dat men met kleine zeil- of roeibootten des nachts tusschen de landtong van Reide en Delfzijl aan wal komt, zonder dat dit opgemerkt wordt. Eveneens is dit mogelijk tusschen Delfzijl en de bocht van Watum.

Twee rechercheurs zijn de zeedijken vanaf Holwierde naar Delfzijl en van daar naar Oterdum gevolgd, zonder door iemand te zijn aangehouden en zonder politie, militairen of commiezen te zijn gepasseerd. Dit was een afstand van ongeveer 2½ uur gaans en geschiedde niet bij nacht, doch overdag.